

Bijeenkomst beoogde verhuizing ICL naar Westpoort

Datum: 20.12.2022
Auteur: Amber Bosse
Locatie: Hembrugterrein

Aanleiding informatiebijeenkomst

Met medewerking van Hembrug B.V. is door ICL Fertilizers Europe een kennismakingsbijeenkomst georganiseerd voor belangstellenden over de beoogde verhuizing van ICL. Anthony Zanelli, directeur van ICL Amsterdam, licht de plannen toe en beantwoordt vragen van de aanwezigen. Voor zover het zaken betreft van HES (op wiens terrein men zich wil vestigen) geeft Managing Director Jeroen van der Neut uitleg. Het gesprek wordt begeleid door Marc Rijnveld (Public Mediation).

ICL, dat meststoffen (mineralen) produceert, heeft plannen om te verhuizen naar een deel van het HES- (voormalig OBA-) terrein op Westpoort. ICL verlaat dan de huidige locatie aan de Fosfaatweg in het Amsterdamse Havengebied. De aanleiding voor de beoogde verhuizing is drieledig: 1) ICL heeft de ambitie om een grote verduurzamingsslag te maken door het bouwen van een nieuwe fabriek, 2) de erfpacht van het terrein aan de Fosfaatweg loopt af in 2040, en 3) de Gemeente Amsterdam gaat woningbouw realiseren in het Havengebied waardoor er daar geen plek meer is voor industrie.

Tijdens deze informatiebijeenkomst worden de plannen verder toegelicht en door aanwezigen vragen gesteld en zorgen/wensen geuit.

Status gespreksnotitie

Deze gespreksnotitie is geen juridisch document maar een informatieve weergave van de bijeenkomst op hoofdlijnen, opgesteld door de onafhankelijk gespreksbegeleider.

Aanwezigen

Er waren ongeveer 60 aanwezigen in een samenstelling van buurtbewoners, tuinders, ondernemers, gemeenteraadsleden, Gemeente Zaanstad, de Omgevingdienst Noordzeekanaalgebied, en andere geïnteresseerden.

Vragen gebundeld per thema

In deze gespreksnotitie zijn de vragen en geuite zorgen/wensen gebundeld per thema met bijbehorend antwoord. Niet op alle vragen was direct een antwoord mogelijk. Onder het kopje 'afronding' zijn deze vragen gekoppeld aan een actie. De presentatie van ICL wordt meegestuurd met deze gespreksnotitie. In deze presentatie is meer terug te lezen over het productieproces van ICL, de tijdlijn, en de *artist impressions* van de beoogde fabriek.

Noodzaak en beoogde locatie

- Waarom blijft ICL niet op de Fosfaatweg?
- Waarom zou ICL niet verhuizen naar de Afrikahaven i.p.v. naar Westpoort, gezien daar geen direct omwonenden zijn?

Antwoord: ICL kan in principe nog een periode op de Fosfaatweg blijven, maar zal dan in 2040 alsnog moeten vertrekken uit Amsterdam i.v.m. aflopend erfpacht. De fabriek op de Fosfaatweg is echter verouderd. De ambities om processen en produkten te verduurzamen zijn hier niet te realiseren. Mede daarom wil ICL eerder al vertrekken. De locatie op het HES terrein is gekozen omdat de bedrijfsvoering van ICL en HES op elkaar aansluit en er hier ruimte vrijkomt nu HES zich heeft gecommitteerd aan de afspraak om in 2030 geen kolen meer in de haven op te slaan. De Afrikahaven is overwogen als locatie maar viel snel af vanwege logistieke redenen. Er is op deze locatie o.a. niet genoeg fysieke ruimte voor de nieuwe fabriek.

Geur- geluid- en stofoverlast

- Zal de geuroverlast in en rondom Westpoort toenemen met de komst van ICL?
- Is er gevaar voor stofexplosie bij het verschepen van grondstoffen of producten van ICL?
- Kunnen er garanties worden gegeven dat er bij overlast compensatie beschikbaar wordt gesteld door ICL?
- Hoe wordt er omgegaan met de continue geluidsoverlast die wordt veroorzaakt door op- en overslag?

Antwoord: De geuroverlast zal naar verwachting van ICL niet toenemen door de komst van de fabriek. Door nieuwe technieken wordt de geuruitstoot met 30% verminderd en zal de geurconcentratie in Hembrug laag zijn door de hoge schoorsteen (60 meter ipv de huidige 20 meter). Enkele aanwezigen geven aan dit niet te geloven. Zij zouden graag garanties zien. ICL geeft aan deze garanties niet te kunnen geven maar te zullen moeten handelen binnen de milieuvergunning. Nieuw afgegeven milieuvergunningen zijn strenger dan veel van de huidige vergunningen die gelden voor de industrie. Daarnaast geeft ICL aan dat er geen gevaar is voor explosie, de producten waarmee ICL werkt zijn niet ontploffingsgevoelig, ook niet tijdens op- en overslag. De vraag over geluidsoverlast door op- en overslag wordt beantwoord in het kopje hieronder.

Op- en overslag

- Waarom mist er een duidelijk verhaal over op- en overslag in de presentatie van ICL?
- Blijft de op- en overslag in de toekomst ook 24 uur per dag doorgaan?
- Komen er grote hoeveelheden stof vrij tijdens op- en overslag?
- Zal de op- en overslag toenemen gezien de productiecapaciteit van ICL gaat verdubbelen?

Antwoord: ICL is zelf niet verantwoordelijk voor de op- en overslag van hun grondstoffen. Dat is HES (voormalig OBA). In de presentatie miste daarom een uitgebreid verhaal over de veranderingen in de op- en overslag. De directeur van HES, Jeroen van der Neut, was aanwezig op de informatieavond. Hij gaf aan dat de op- en overslag conform de vergunning 24 uur per dag doorgaat. De komst van ICL zorgt niet voor een toename, gezien de producten van ICL de op- en overslag van de huidige producten (voornamelijk kolen) zullen vervangen. Er zal vanuit ICL/HES nog een uitgebreidere duiding van deze vragen volgen.

Bouw nieuwe fabriek

- Hoe hoog wordt het gebouw van de nieuwe ICL-fabriek?
- Moet er geheid worden tijdens de bouwwerkzaamheden?

Antwoord: De fabriek wordt zo'n 50 meter hoog met een schoorsteen die hier nog 10 meter bovenuit steekt. Er zal geheid moeten worden voor de bouw. Een plaatje van het ontwerp van de beoogde fabriek is te zien in de presentatie.

Gezondheid

- Wordt de GGD geraadpleegd in de milieuvergunningsaanvraag?
- Hoeveel ammoniak wordt gebruikt/opgeslagen door ICL en is dit schadelijk voor de omgeving?

Antwoord: ICL geeft aan dat de producten waarmee ICL werkt geen nadelige gezondheidseffecten teweegbrengen. Er wordt maximaal ongeveer 190 ton ammoniak opgeslagen en maximaal 1 ton/uur verbruikt: in deze lage hoeveelheden is er geen risico voor de omgeving. OD NZKG geeft aan dat de GGD is geraadpleegd voor de vergunningsaanvraag.

Rol van Gemeente Zaanstad

- Wat is de houding van Gemeente Zaanstad tegenover de geplande verhuizing van ICL?
- Hoe zorgt Gemeente Zaanstad dat de belangen van de Zaankanters worden gewaarborgd?

Antwoord: Wethouder Wessel Breunisse van Gemeente Zaanstad was aanwezig op de bijeenkomst. Hij sloot aan als toehoorder en gaf aan met de gemeenteraad in gesprek te zijn over de kwestie en de ontwikkelingen nauw te volgen. De gemeente zal met een reactie komen op het vergunningsproces.

Zij maken zich hierbij hard voor de belangen van de Zaankanters: het kan inderdaad niet zo zijn dat Gemeente Amsterdam 'problemen over de schutting gooit', zoals een van de aanwezigen opmerkt. Anderzijds is industrie in Westpoort wel toegestaan.

Noodzaak van kunstmest

- Moet er, gezien op de verduurzaming van de landbouw, niet minder kunstmest geproduceerd worden?

Antwoord: Op dit onderwerp is niet plenair ingegaan, gezien dit een verschil van mening betreft over de nut en noodzaak van de productie van mineralen. ICL geeft aan dat de nieuw te produceren soorten speciaal voor duurzame toepassingen zijn ontwikkeld.

Stand van zaken vergunning

- Is de milieuvergunning al een gelopen koers?
- Wordt de veranderende context van een gebied meegenomen door OD NZKG bij uitgifte van milieuvergunningen?
- Kan er een plaatje worden gedeeld van de huidige en de toekomstige milieucontouren?
- Wat wordt de maximum milieuruimte in de vergunning, oftewel, kan ICL ook nog groeien?

Antwoord: In de presentatie van ICL is een tijdspad aangeduid. Hierin staat dat de aanvraag voor de milieuvergunning in voorbereiding is (80% gereed). Er is vooroverleg met OD NZKG geweest die tot een advies heeft geleid. Naar aanleiding van dit advies heeft ICL getracht voor alle emissies ver beneden de 'Best Available Practices/Techniques' (BAT/BREF) niveau te ontwerpen. Op slide 19-21 van de presentatie zijn hier meer cijfers over te vinden. Aangezien de milieuvergunning nog in aanvraagstadium is, is dit nog geen gelopen koers: de vergunning is nog niet toegezegd.

In het gesprek wordt opgemerkt dat het af en toe lijkt alsof er door de OD niet wordt gekeken naar ontwikkelingen in de context van een gebied bij uitgifte van vergunningen, zoals nu de plannen voor woningbouw op Hembrug. De OD, bij monde van Dhr van Gijlswijk, geeft aan hier rekening mee te moeten houden in de vergunning.

Er wordt een plaatje van de milieucontouren opgesteld en de maximum milieuruimte wordt gedeeld zodra hier meer over bekend is. ICL geeft aan 'geen glazen bol te hebben' en dus geen uitspraken te kunnen doen voor in de verre toekomst, maar voor nu staat verdere groei dan de huidige plannen niet op de agenda.

Toekomstplannen

- Hoelang wil ICL in het gebied blijven, ook gezien eventuele woningbouwontwikkelingen in de toekomst?
- Wat gaat ICL doen voor hun beoogde nieuwe burens, de omgeving Westpoort/Zaanstreek, gezien van oudsher de lokale industrie ook een beetje voor de omgeving zorgde?

Antwoord: Het huurcontract rdt afgegeven voor 60 jaar, dus dat is genoeg voor ICL om te investeren en een toekomst in Westpoort voor zich te zien. ICL geeft aan dat het correct omgaan met haar omgeving bij ICL een belangrijk goed is: zo krijgen medewerkers een aantal dagen per jaar vrij om zich in te zetten voor lokale goede doelen en er wordt elk jaar ook een bedrag vanuit ICL hierin geïnvesteerd.

Afronding

De avond wordt afgesloten met een halfuur open gesprek. ICL heeft producten meegenomen waar mensen naar kunnen kijken en vragen over kunnen stellen. Omdat op een aantal vragen niet een direct antwoord paraat was en de band met de potentieel nieuwe omgeving de komende tijd meer vorm zal krijgen, heeft ICL samen met HES toegezegd in elk geval nog terug te komen op:

- Een verduidelijking van wat er zal gebeuren met de op- en afslag;
- De concept milieuvergunning met daarbij een plaatje met de milieucontouren;
- Een verder gesprek met de omgeving over de lopende veranderingen;
- Een terugkoppeling aan de aanwezigen met verslag van de avond en de getoonde presentatie.

